

به همت مرکز امور بانوان و خانواده بنیاد کرامت رضوی انجام می‌شود

تکریم زنان و مادران با طرح‌های نوآورانه

با حضور ۵۰۰ زوج جوان در آستانه ولادت حضرت فاطمه (ع) انجام شد

جشن «زندگی به سبک رضوی»

در آستانه ولادت حضرت فاطمه صدیقه(س)، جشن ازدواج تعدادی از زوج‌های مناطق محروم مشهد در قالب طرح «زندگی به سبک رضوی» در صحن و سرای امام هشتم آغاز شد. به گزارش آستان نیوز، در راستای تفاهم همکاری میان مرکز امور بانوان و خانواده بنیاد کرامت رضوی و معاونت فرهنگی سپاه امام رضا(ع)، طرح «زندگی به سبک رضوی» پنجشنبه هر هفته برای جمعی از زوج‌های جوان محروم شهر مشهد به اجرا درمی‌آید. مطابق این تفاهم که برای ۵۰۰ زوج مقرر شده، برگزاری جشن «زندگی به سبک رضوی» برعهده مرکز امور بانوان و خانواده و تهیه و تأمین تجهیزات ...

صالح قاضی - خاب - عکاس رضوی

درباره زندگی و فعالیت‌های علمی «احمد علی رجایی بخارایی» مدفون در حرم رضوی

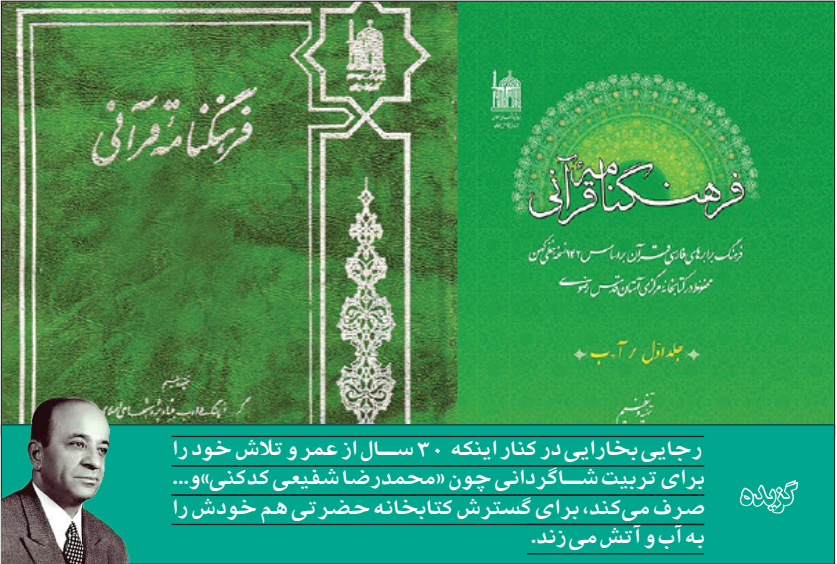
بنیان‌گذار پژوهش‌های قرآنی در آستان قدس رضوی

حضرتی در آن زمان و معرفی و نشر قرآن‌های خطی و ترجمه شده این کتابخانه هم خودش را به آب و آتش می‌زند و حتی سازمان یا مرکز «فرهنگ‌نامه قرآنی» را پایه‌گذاری می‌کند و برای همین هم بعدها به اولقب «کاشف ترجمه‌های پارسی و کهن قرآن» را می‌دهند. او در فرهنگ‌نامه قرآنی می‌کوشد تا همه واژه‌های سره فارسی موجود در ترجمه‌های قدیمی قرآن را به صورت یک فرهنگ مستقل گردآوری و منتشر کند. «علی سلطانی» محقق و پژوهشگر ادبیات در مورد تلاش‌های پژوهشی – قرآنی او تعبیر جالبی را به کار برده و می‌گوید: « تحقیق و پژوهش‌های قرآنی رجایی بخارایی فراتر از مجموع تحقیقات دانشکده علوم انسانی دانشگاه تهران بوده است!».

■ **گنجینه‌قرآنی**

جالب است که همه مدت خدمت او در حوزه

کودتای ۲۸ مرداد ، دو سه سالی منتظر خدمت شد. در همین دوران تحصیلاتش را به کمک دکتر شایگان ادامه داد و توانست دکترای زبان و ادبیات فارسی‌اش را بگیرد. تدریس در مدرسه عالی ادبیات و دوره دکترای زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران، همکاری با بنیاد فرهنگ ایران و اجرای برنامه‌های رادیویی «شناختنی نو از شاهنامه» ودانشیاری در دانشگاه تبریز را هم باید به سوابقش اضافه کرد و البته بعد از مدتی کار در این دانشگاه است که به زادگاهش برمی‌گردد. سه سال پس از انتقال به مشهد به ریاست دانشکده ادبیات و علوم انسانی می‌رسد و در سال ۱۳۴۴ مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد را بنیان‌گذاری و منتشر می‌کند. البته دوران ریاست او در این دانشکده همراه با حوادث و ناآرامی‌های گوناگونی بود که پای ساواک و نیروهای مختلف امنیتی را به دانشگاه باز کرد. معلوم است که

فرهنگی آستان قدس دو سال است. او در این مدت امور فرهنگی مربوط به حرم را منظم سازی می‌کند، نشریاتی را برای معرفی نفایس کتابخانه منتشر می‌کند، چند شعبه کتابخانه از جمله وزیری یزد، کتابخانه هرندی کرمان و... را به همت بزرگان محلی در شهرستان‌ها دایر کرده ، سروسامان می‌دهد و به آن‌ها وجاهت علمی می‌بخشد. با تجربیاتی که از سفرهای پژوهشی به خارج کشور و کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی آنجا دارد، برای اولین‌بار دستگاه فیلم‌برداری از کتاب‌های خطی خریداری کرده به خراسان می‌آورد. همچنین به گردآوری نسخه‌های خطی به ویژه قرآن‌های خطی پرانکند در نزد افراد و اشخاص مختلف همت می‌کند.

گنجینه قرآنی بزرگ و ارزشمندی که امروزه در حرم مطهر می‌بینید، تا زمان آمان محروم رجایی بخارایی به آستان قدس رضوی به صورت اتاقی در کنار تالار تشریفات آن وقت دیده می‌شد که بیشتر جنبه تشریفاتی داشت و شاه یا میهمانان ویژه دولت و آستان قدس رضوی می‌توانستند از آن بازدید کنند. رجایی‌بخارایی اما این گنجینه را با افزودن تعداد بیشتری از نفایس متحول کرد و کم‌کم آن را به صورت موزه قرآن درآورد تا همه مردم بتوانند از آن بازدید کنند.

در این ماجراها ، رئیس دانشکده‌ای مثل احمد علی رجایی ، طرف استادان و دانشجویان می‌ایستد و تن به همکاری با نیروهای امنیتی نمی‌دهد تا مورد خشم و غضب حکومت قرار بگیرد. شجاعت و شهامتش اما در مدیریت دانشکده تا سال‌های سال سر زبان‌ها می‌ماند. در نهایت هم بدگوها و بدخواهانش کاری می‌کنند که دکتر در سال‌های پایانی خدمتش در بهمن سال ۱۳۴۷ درخواست بازتستنگی بدهد. جالب اینکه بلافاصله با درخواست او موافقت می‌شود! دکتر احمد علی رجایی ، از اوایل سال ۱۳۴۸ با دعوت استاندار خراسان و نایب‌التولیه آستان قدس رضوی، به آستان می‌رود وامور فرهنگی را در آنجا پایه‌گذاری می‌کند.

■ **فرهنگ‌نامه‌قرآنی**

فکر نکند وقتی می‌گوییم در آستان قدس رضوی «امور فرهنگی» را پایه‌گذاری کرده احتمالاً کسانی پیدا شده‌به‌او پناه داده و بعد هم تشکیلات و اداره‌ای را برای دلخوش بودنش راه انداخته‌اند. رجایی بخارایی در کنار اینکه ۳۰ سال از عمر و تلاش خود را برای تربیت شاگردانی چون «محمدرضا شفیعی کدکنی»، «حمید زرین کوب» و «محمدجعفر یاحقی» صرف می‌کند، برای گسترش کتابخانه

مجدید تربیت‌زاده | خداخواسته بود که پرخش روزگار، حوادث مختلف و البته پشتکار خودش دست به دست هم بدهند و روستایی و کشاورزاده خراسانی را از دنیای زراعت و زمین بکشانند به مشهد، پشت نیمکت‌های مدرسه و بعدها هم صندلی دانشگاه و لایه‌لای کتاب‌های کتابخانه‌های مختلف و پژوهش‌های علمی و قرآنی. دکتر«احمدعلی رجایی بخارایی» را بسیاری بنیان‌گذار پژوهش‌های قرآنی در آستان قدس رضوی می‌دانند و این البته تنها هنر و یادگارش نیست؛ چه اینکه وقتی صحبت از علم و ادب و پژوهش‌های دانشگاهی می‌شود، بسیاری از ادیبان معاصر ایرانی جای ویژه‌ای برای او در این عرصه باز می‌کنند.

■ **روستای پاژ**

می‌شود مثل زندگی‌نامه‌های رسمی، مثلاً درباره اش نوشت: رجایی بخارایی در سال ۱۲۹۵ در مشهد به دنیا آمد...تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در همان شهر به پایان رساند... از دانشکده کشاورزی کرج دانش‌آموخته شد و به استخدام دولت درآمد... بعدها به مشهد برگشت تا پای درس ومحضر «ادیب نیشابوری» بنشیند... پس از چندی به تهران آمد و تحصیلات عالی خود را در رشته حقوق تا دوره کارشناسی و سپس در ادبیات فارسی تا درجه دکترا ادامه داد و به تدریس در دانشگاه تبریز پرداخت ... در سال ۱۳۳۹ به دانشکده ادبیات مشهد رفت و در سال ۱۳۴۲ ریاست این دانشکده را عهده‌دار شد... و زندگی‌نامه را همین طور ادامه داد و در نهایت رسید به مرگ و بعد هم دفن در صحن عتیق حرم مطهر رضوی. اما حداقل سال‌های نخست زندگی و تحصیلاتش را خود او خیلی شیرین‌تردر مقدمه کتاب «لهجه بخارایی» نوشته است: « نیاکان نگارنده همه از دیه پاژ بوده‌اند که در این زمان پاژ نامیده می‌شود و روزگاری استاد سخن فردوسی در آنجا دیده‌به‌جهان گشوده است. پاژ در سه فرسنگی شمال مشهد قرار دارد و برای رسیدن به آن باید از کشف‌رود گذشت. بدین منظور پدربزرگ مادری‌ام پلی معتبر بر آن بسته است که هم‌اکنون نیز ممر معبر تمامی مردمان آن بلوک است و «پل حاج رجب» نام دارد. خاندان ما همه از دهقانان پاژ بوده‌اند و از خویش زمین و آب داشته و به رفاه و آبرومندی روزگار می‌گذاشته‌اند. حدود یک قرن پیش در آن روزگاران که تاخت و تاز ترکمانان به خاک خراسان شدت می‌گیرد، روزی پدربزرگم که در آن زمان کودکی نارسیده بود و محمدعلی نام داشت، توسط یکی از سواران ترکمان هنگام فرار از پاژ ربوده شده و به بخارا برده می‌شود، در آنجا بزرگ‌مردی پدربزرگ مرا از سواره ترکمن خریداری کرده و بر تربیت او همت می‌گمارد.این پسر تا جایی رشد می‌کند که به وزارت امیر بخارا نائل می‌شود، پدربزرگم از مردمان بخارا زنی برای خود برمی‌گزیند و از آن‌ها فرزندان به جای می‌ماند که بزرگ‌ترین آن‌ها پدر من است...».

■ **رئیس دانشکده انقلابی**

در تهران و در زمان دولت مصدق، مدتی مسئول دفتر وزیر فرهنگ آن زمان (دکتر آذر) بود و پس از

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال اول | ویژه نامه ۲۵۶ |

چند روایت از زندگی شیخ مرتضی انصاری ملقب به «خاتم‌الفتها والمجتهدین»

شیخ اعظم

۲ نویسنده کتاب «الهیات سایبر» در پر نامه سوره پاسخ داد

آیا دینداری در فضای سایبر امکان‌پذیر است؟

آیت‌الله اعرافی در دوازدهمین اجلاسبه جامعه مدرسین تأکید کرد

خروجی حوزه ناظر به نیازهای نظام باشد

آیین اهدای پوشاک و نوشت افزار به دانش آموزان سر خسی بر گزار شد

نور رضوی مهر فاطمی

۴

خبر

از سوی معاونت تبلیغات آستان قدس رضوی

اعلام شد

ویژه برنامه‌های ولادت حضرت فاطمه (ع) در حرم رضوی

همزمان با شب و روز ولادت با سعادت حضرت زهرا(س)، برگزاری ویژه‌برنامه‌های جشن و شادمانی در حرم مطهر رضوی پیش‌بینی شده و زائران و مجاوران حضرت رضا(ع)، در خجسته میلاد بانوی دو عالم، میهمان بارگاه منور رضوی می‌شوند.

به گزارش آستان نیوز، معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی اجرای جشن‌های گرامیداشت ایام ولادت دخت گرامی نبی اکرم(ص) را بر عهده دارد و با تدارک برنامه‌های متنوع، میزبان زائران امام هشتم(ع) خواهد بود. به همین مناسبت امروز، دوم بهمن ماه همزمان با شب میلاد حضرت زهرا(س) ویژه برنامه‌ای بعد از نماز مغرب و عشا در رواق امام خمینی(ره) حرم مطهر رضوی تدارک دیده شده که شعرخوانی، سخنرانی حجت الاسلام و المسلمین ناصر رفیعی، اجرای سرود و همخوانی گروه سرود «گلدسته‌های حرم» و مداحی از جمله این برنامه‌هاست.

در روزسوم بهمن ماه مصادف با سالروز میلاد حضرت فاطمه زهرا(س) نیز برنامه‌های مختلفی پیش‌بینی شده که از ساعت ۹:۳۰ صبح روز یکشنبه آغاز و تا ساعت ۱۱:۱۰ ادامه خواهد داشت. قرائت دسته جمعی صلوات خاصه حضرت رضا(ع) و زیارت امین‌الله به نیابت از مادران آسمانی توسط امیر عارف، مداح و ذاکر اهل بیت(س)، همخوانی گروه سرود ، معرفی کتاب، شعرخوانی و دکلمه‌خوانی، سخنرانی حجت‌الاسلام سید مهدی واعظ موسوی، تجلیل و قدردانی از بانوان موفق انقلابی و اجرای مسابقات فرهنگی، از جمله برنامه‌های روز یکشنبه است. در ویژه برنامه شام میلاد حضرت فاطمه (س) نیز که از ساعت ۱۸ آغاز خواهد شد، سیدرضا یعقوبی آل، در وصف حضرت زهرا(س) به شعرخوانی می‌پردازد و حجت الاسلام والمسلمین ناصر رفیعی سخنرانی خواهد کرد. اجرای سرود توسط گروه فدک الزهرا(س) و مدیحه سرایی توسط مهدی سروری، مداح و ذاکر اهل بیت(ع)، از دیگر برنامه‌های شام ولادت بانوی دو عالم در حرم مطهر رضوی خواهد بود.

نیمکت‌زندگی

مادرها آلزایمر نمی‌گیرند!

رقیه توسلی | غذاهای فری را دوست داشت و یک عمر وقت خوردنشان می‌گفت: آهان این خوبه، بوی آتشش میده... برایش بلدرچین مزه دار کردم و گذاشتم توی فر. منتظم ساعت پختش تمام شود که صورت قشنگش می‌آید جلو چشمانم. نمی‌دانم ۷۹ سالگی چطورمی‌است برای «مهرخاتون» نباید فرق چندانمی‌با ۷۷سالگی داشته باشد. چون حواس و حافظه و نگاهش غربیی می‌کند یا همه. با تمام اتفاقات عالم. حتی با «باباعبدالله» که شوهرش است و شریک سکوتش.

امروز تولد مهرخاتون است و می‌دانم بچه هایش حتماً با کیک و گل می‌آیند دستبوسش. آمده‌ام سری بزنم. باباعبدالله‌رفته خرید و در بازاست. خبر داده بودم که می‌آیم. همان جای همیشگی نشسته، آرام، بی کلام، زیبا و خیره بین سؤال‌هایی که انگار از زبانش فرار می‌کنند. یکی دو لامپ خانه را بیشتر روشن می‌کنم تا بهتر ببیندم.

می‌پرسد جلال کجاست؟ جلال پسر دوشم است و او همه پسرها را به همین اسم صدا می‌زند! باید خودم را جمع و جور کنم. شگون ندارد روز تولد زنی که استاد نان تنوری و کیک دیگی و شیرینی کنجدی است، بُغ کرد. کسی که عمری در مناسبات و غیرمناسبات کاممان را شیرین کرد، خندید، حرف‌های مغزدار زد، خواهی را تمام کرد در حق مادربزرگم و به دختران و پسرانش یاد داد توی خانه اش ناامیدی‌منوع!

همان‌طور که خودم را بشاش نشان می‌دهم، می‌گویم: «قربونت برم که اینقد بالشت زرد داری. اینقد عاشق این رنگی...» می‌گوید: چی؟ می‌گویم: زرد. زرد لیمو، زرد آفتابگردون، زرد این گل علفیای بالشتت... نگاهم می‌کند و می‌پرسد: پدرمادرت کجان؟ ترجیح می‌دهم جای بغض کردن خودم را بزنم کوچ‌ه علی چپ. می‌گویم: خاتون جان برم سماور آب کنم به چای با هم بخوریم. از اون عطریا. دست

می‌کشد رو روسری اش و تسبیحش را از دور گردنش درمی‌آورد و می‌پرسد: بلدی زنگ بزنی عبدالرحمان دایی. نکرده‌به من بگه میره خزنه یا نه؟ بگو جلال داره میاد. آفرین دختر... فکر که می‌کنم می‌بینم دنیا چه بازی‌ها که ندارد! چه زیربورها که ندارد! و چه روز بزرگ و عجیبی است امروز. می‌بینم از بین وحید و ایران و ساره و حمید، او اسم جلال خدایبامرز مانده ورد زبانش و نمی‌رود از خاطرش. اسم پسر شهیدش. می‌بینم مادرها آلزایمر نمی‌گیرند. آلزایمر نمی‌گیرند، اگر هم گرفتار شوند آن درد ابداً حریف دلتنگی‌شان نمی‌شود.

سنباق

تولدت مبارک مهرخاتون جان... آلزایمر کجا بود! ما حواسمان نیست انگار همه چیز جهان حساب و کتاب دارد.

پی‌نوشت

امیرالمؤمنین(ع) فرمودند: روزگار دو روز است: روزی موافق توست و روزی هم نیست. مغرور و اندوهگین مباش که تو به هر دو حال امتحان می‌شوی.